

HOTĂRÂREA nr.1-397/2024
cu privire la examinarea cumulului funcției de procuror cu activitatea didactică exercitată de către procurorul Dumitru Triboi

10 decembrie 2024

municipiul Chișinău

Examinând cererea procurorului Dumitru Triboi și audiind informația prezentată de către doamna Aliona Nesterov, Consiliul Superior al Procurorilor –

C O N S T A T Ă :

Pe rolul Consiliului Superior al Procurorilor se află cererea domnului Dumitru Triboi, procuror delegat în Procuratura raionului Călărași, privind exprimarea acordului referitor la cumulul funcției de procuror cu activitatea de antrenor de sport.

Analizând subiectul menționat, Consiliul Superior al Procurorilor notează raționamentele de drept și de fapt, care se circumscriu procedurii de referință.

Potrivit art.56 alin.(2) din Codul muncii nr.154/2003, salariatul are dreptul să încheie contracte individuale de muncă, concomitent și cu alți angajatori (munca prin cumul), dacă acest lucru nu este interzis de legislația în vigoare.

În accepțiunea art.14 alin.(1) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, funcția de procuror este incompatibilă cu orice altă funcție publică sau privată, precum și cu alte activități remunerate sau neremunerate.

Cu titlu de excepție, conform art.14 alin.(2) din Legea nr.3/2016, procurorul poate desfășura activități didactice, științifice și în organele colegiale din cadrul autorităților sau instituțiilor publice, iar regulile cumulului funcției cu aceste activități se stabilesc de către Consiliul Superior al Procurorilor.

Respectiv, din sensul legii rezultă clar și expres că procurorii nu pot exercita alte activități, decât cele didactice și științifice, cu precizarea că și acestea din urmă nu reprezintă un drept de aplicare automată sau implicită, dar se impune conformarea lor cu regulile stabilite de Consiliul Superior al Procurorilor. Din cumulul acestor circumstanțe juridice rezultă expres că autoritatea publică vizată a fost investită cu dreptul discreționar de a decide asupra condițiilor în care pot fi desfășurate, de către procurori, activitățile didactice și științifice în cumul cu funcția deținută.

În context, prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr.12-168/18 din 12.12.2018 au fost aprobate Regulile privind cumulul funcției de procuror cu activitățile didactice, științifice și în organele colegiale din cadrul autorităților sau instituțiilor publice, potrivit cărora procurorul poate realiza cumulul funcției cu activități didactice și/sau științifice pe durată determinată sau cu timp parțial, care să nu afecteze exercitarea obligațiilor funcționale și să nu aducă atingere principiilor de organizare și de activitate a Procuraturii. Totodată, prin regulile de referință s-a stabilit că pentru fiecare cerere de cumul a funcției de procuror cu activități didactice și/sau științifice, Consiliul Superior al Procurorilor va analiza respectarea condițiilor stabilite de Legea cu privire la Procuratură nr.3 din 25.02.2016 și actul normativ instituțional.

La fel, Consiliul reține că, potrivit pct.4 din Regulile privind cumulul funcției de procuror cu activități didactice, științifice și în organele colegiale din cadrul

autorităților sau instituțiilor publice¹, activitățile didactice și/sau științifice pot fi desfășurate de procuror în cadrul facultăților și/sau instituțiilor de învățământ superior la disciplinele de profil, atât la programele de studii superioare de licență (ciclul I), cât și la programele de studii superioare de master și de doctorat (ciclurile II și III), în cadrul Institutului Național al Justiției, în cadrul instruirilor organizate pentru categoriile profesionale din sfera publică sau în cadrul proiectelor ce vizează implementarea politicii naționale și internaționale a statului în materie penală (domeniile de competență ale Procuraturii).

Rezultând din cererea depusă, domnul Dumitru Triboi solicită acordul pentru cumularea funcției cu practicarea activității de antrenor de sport. De asemenea, suplimentar la cererea înaintată, domnul Dumitru Triboi a anexat cererea de participare la licitația din 22 august 2024, procesul-verbal nr.2 din 23 august 2024 privind darea în locațiune a încăperii (*sală de sport din incinta fostului Gimnaziu Tuzara*) și contractul de arendă a sălii de sport² vizate.

Aferent subiectului, Consiliul Superior al Procurorilor notează că în speța descrisă nu sunt întrunite condițiile care derivă din Regulile privind cumulumul funcției de procuror cu activitățile didactice, științifice și în organele colegiale din cadrul autorităților sau instituțiilor publice, aprobate prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr.12-168/18 din 12.12.2018, or activitatea pentru care se solicită eliberarea acordului (*antrenor de sport în cadrul unui club sportiv*) nu se include în categoria disciplinelor de profil, conexe funcției de procuror.

Potrivit prevederilor constituționale³, procurorul exercită atribuțiile Procuraturii de contribuire la înfăptuirea justiției, apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale persoanei, societății, statului prin intermediul procedurilor penale și a altor proceduri prevăzute de lege.

Constatările de referință au fost dezvoltate în art.2 din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, unde se stabilește expres că procurorul este persoana cu funcție de demnitate publică, care exercită atribuțiile Procuraturii, prevăzute de Constituție, de prezenta lege, de alte acte legislative și de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, și este numit în această funcție în modul prevăzut de prezenta lege.

Corespunzător, art.4 din Legea nr. 199 din 16.07.2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică notează că exercitarea funcției de demnitate publică se bazează pe principiile legalității, liberului consimțământ, transparenței, exemplului personal, responsabilității și al loialității.

Analiza sistemică a acestor prevederi normative evidențiază o abordare deosebit de strictă adoptată de legiuitor în definirea statutului procurorilor. Această intransigență reflectă importanța majoră acordată activității lor, având în vedere rolul fundamental pe care îl joacă în asigurarea ordinii de drept și în menținerea încrederii publice în sistemul de justiție.

În același registru de argumentare notăm că și organismele de monitorizare impun o vigoare deosebită atunci când se pune în discuție organizarea activității procurorilor. Astfel, s-a stabilit că procurorii trebuie să se alinieze celor mai înalte standarde etice și profesionale, manifestând permanent imparțialitate și obiectivitate

¹ aprobate prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr.12-168/18 din 12.12.2018

² Contractul nr.04 din 12 septembrie 2024 de arendă a încăperii din incinta gimnaziului Tuzara, com. Tuzara, r-l Călărași

³ art. 124 din Constituția Republicii Moldova

în activitatea lor.⁴ De asemenea, pentru a inspira încrederea publicului, procurorii trebuie să acționeze cu independență, dar și cu un puternic simț al responsabilității⁵.

Este, astfel, axiomatic faptul că statutului procurorului îi revine, în substanța sa, un grad înalt de rezervă și limitări, dat fiind rolul său specific în arhitectura autorității judecătorești.

Esența activității lui constă în aplicarea legii în contextul procedurilor penale și anume acesta este pilonul de bază, în jurul căruia trebuie analizate posibilitățile realizării unor atribuții prin cumul.

În lumina reflecțiilor expuse, voința legiuitorului din art. 14 alin.(1) din Legea 3/2016 cu privire la Procuratură este clară și previzibilă – funcția de procuror este incompatibilă cu orice altă funcție publică sau privată, precum și cu alte activități remunerate sau neremunerate.

Din formularea respectivă reiese clar și fără echivoc regula de bază, excluzând orice confuzie juridică sau ambiguitate de interpretare, care ar putea necesita clarificări suplimentare sau conduce la coliziuni de norme.

Posibilitatea admisă în art. 14 alin.(2) din Legea 3/2016 cu privire la Procuratură are forma unei excepții stricte, condiționată de reguli elaborate de Consiliul Superior al Procurorilor.

În concluzie, este extrem de limitată posibilitatea acordată unui procuror pentru a desfășura și alte activități/funcții, deoarece profilul său profesional se aliniază înfăptuirii actului de justiție, care, *per se*, este o misiune constituțională.

Este clar că particularitățile legate de necesitatea de a proteja prestigiul profesiei impun ca procurorul să adopte o conduită constantă și prudentă, care să reflecte o atitudine rezervată. Aceasta are rolul de a preveni nu doar implicarea directă în activități de natură comercială, ci și orice aparență sau percepție publică care ar putea sugera o astfel de asociere, asigurând astfel menținerea unei imagini impecabile și independente a profesiei.

În prezentul caz, profilul activității de antrenor nu poate fi asociat instruirii didactice, compatibilă cu statutul de procuror, rigorile căruia au fost analizate *supra* și excedă regulilor stabilite de Consiliul Superior al Procurorilor pe acest domeniu.

Complementar, activitatea solicitată, presupunând, logic, și o remunerare, implică un raport juridic de muncă, un contract cu entitatea privată de referință, care promovează servicii de recreere, nefiind posibilă o eventuală egalare sau asimilare cu instruirea specifice domeniului judiciar.

Mai mult, activitatea de antrenare sportivă nu se realizează în cadrul unei instituții de învățământ și nu corespunde limitelor ce rezultă din sensul incompatibilităților reglementate în art. 14 din Legea 3/2016 cu privire la Procuratură.

Ținând cont de constatările expuse, în rezultatul deliberării și exprimării votului de către membrii prezenți în ședință, Consiliul Superior al Procurorilor va respinge solicitarea domnului Dumitru Triboi privind eliberarea acordului în vederea cumulării funcției de procuror cu activitatea didactică de antrenor de sport.

În temeiul argumentelor invocate, în conformitate cu prevederile art.56 alin.(2) din Codul muncii, coroborate cu art.14 alin.(2), art.70 alin.(1) lit. n), art.77 și art.79 din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, precum și în virtutea Regulilor privind cumulul funcției de procuror cu activități didactice, științifice și în organele colegiale

⁴ Carta de la Roma (Avizul nr. 9 (2014) al CCPE)

⁵ Avizul CCPE nr. 13 (2018)

din cadrul autorităților sau instituțiilor publice, aprobate prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr.12-168/18 din 12.12.2018, având în vedere rezultatele votului exprimat de către membrii prezenți în ședință, Consiliul Superior al Procurorilor –

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. A respinge cumulul funcției de procuror cu activitatea didactică de antrenor de sport, solicitat de domnul Dumitru Triboi, procuror delegat în Procuratura raionului Călărași.

2. Hotărârea se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor, *www.csp.md*, directoriul *Hotărâri*.

3. Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor poate fi contestată la Curtea Supremă de Justiție de orice persoană vătămată într-un drept al său într-un termen de 10 zile lucrătoare de la data la care hotărârea vizată i-a fost comunicată.

**Președinte al Consiliului
Superior al Procurorilor**

semnat

Dumitru OBADĂ